

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594, fax: 06-1/882-8593
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.1/13/2019.

A tanács tagjai: Dr. Kéri Krisztina közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Bán János közbeszerzési biztos, Dr. Virágh Norbert közbeszerzési biztos

A kérelmező: TOP-Kvalitás Kft.
(Tatabánya, Bakony u. 1/1.)

A kérelmező képviselője: Borka-Szász Tamás felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
(Budapest, Puli sétány 21. 4. em. 18 a.)

Az ajánlatkérő: Magyar Bencés Kongregáció Szent Mór Perjelség
(Győr, Széchenyi tér 8-9.)

Az ajánlatkérő képviselője: Kalapos Attila felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó
Bajnóczi Gabriella felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

A közbeszerzés tárgya, értéke: Magyar Bencés Kongregáció Szent Mór Perjelség épületcsoportjának komplex felújításával kapcsolatos tervezési feladatok ellátása, 100.000.000.-Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet elutasítja.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy a kérelmező számlájára a jelen határozat megküldésétől számított 8 napon belül utaljon vissza 3.885.827.-Ft, azaz hárommillió-nyolcszáznyolcvanötezer-nyolcszázhuszonhét forint igazgatási szolgáltatási díjat.

A jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

Az ajánlatkérő a rendelkező részben meghatározott szolgáltatás megrendelése tárgyában a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő nyílt közbeszerzési eljárást indított, amelynek 2018. szeptember 12. napján feladott ajánlati felhívása az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2018. szeptember 18. napján 2018/S 179-405934 iktatószámon jelent meg. Az eljárás az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben került lefolytatásra.

1. A felhívás II.2.4) pontjában ismertetésre került a közbeszerzés tárgya:

„A Magyar Bencés Kongregáció Szent Mór Perjelség műemlék épületsorozatjának komplex felújításának tervezési feladati. Engedélyezési terv, engedélyeztetési eljárás lefolytatása, kiviteli terv elkészítése, tervezői művezetés biztosítása, valamint felmérési rajzok, építéstörténeti tudományos dokumentáció elkészítése értékleltárral. Tervezéssel érintett közhasználatú épületek: Rendház, Gimnázium, Kollégium, Lloyd-palota, Bencés templom. Tervezési terület Gimnázium: 5200 m², Rendház 800 m², Templom: 35 m², Lloyd-palota: 450 m², Kollégium: 890 m², mindösszesen 7375 m². Tervezési feladatok: nyílászáró cserék, gépészeti felújítások, kazánrendszer csere, elektromos hálózat korszerűsítése, födém és homlokzatszigetelés, napelemek telepítése, Grade-3 minősítésű behatolás jelző rendszer tervezése, valamint liturgikus terek átalakítása.

A tervdokumentációt Ajánlatkérő az abban szereplő építési beruházás megvalósítására irányuló közbeszerzési eljárás során is fel kívánja használni, így az elkészítendő tervdokumentációnak minden elemében, úgy tartalmilag, mint formailag meg kell felelni a 322/2015. (X.30.) Kormányrendelet vonatkozó előírásainak, különösen, de nem kizárólag a Kormányrendelet 1. és 2. számú mellékleteiben foglaltaknak. Szállítandó mennyiség: 4 pld. elektronikus tervdokumentáció, valamint 4 példány papíralapú tervdokumentáció.”

2. Az ajánlatkérő a Kbt. 76. § (2) bekezdés c) pontja szerinti legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszert határozta meg az ajánlatok értékelése tekintetében. A felhívás II.2.5) pontja szerint az értékelési szempontok a következők voltak:

Minőségi kritérium – Név: Alkalmassági követelmény tekintetében bemutatott építész tervező szakember többlétszakmai tapasztalata (hónap) / Súlyszám: 20

Minőségi kritérium – Név: Alkalmassági követelmény tekintetében bemutatott épületgépész tervező szakembertöbblétszakmai tapasztalata (hónap) / Súlyszám: 15

Minőségi kritérium – Név: Alkalmassági követelmény tekintetében bemutatott épületvillamossági tervezőszakember többlétszakmai tapasztalata (hónap) / Súlyszám: 15

Ár - Súlyszám: 50

3. A felhívás II.2.7) pontja szerint a szerződés időtartama: 7 hónap, és a szerződés nem hosszabbítható meg.

4. A felhívás II.2.13) pontja szerint a beszerzés nem kapcsolatos európai uniós projekttel vagy programmal.

5. A felhívás III.1.3) pontjában, a műszaki, illetve szakmai alkalmasság körében az M/2. pontban az ajánlatkérő előírta, hogy alkalmas az ajánlattevő, amennyiben be tud mutatni legalább egy fő, a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 1. melléklet I. tervezés 2. rész 2. pont szerinti „E” jogosultság megszerzéséhez szükséges végzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező tervezőt, legalább egy fő a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 1. melléklet I.

tervezés 2. rész 28. pont szerinti „G” jogosultság megszerzéséhez szükséges végzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező tervezőt, valamint legalább egy fő a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 1. melléklet I. tervezés 2. rész 29. pont szerinti „V” jogosultság megszerzéséhez szükséges végzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező tervezőt. Az ajánlatkérő előírta, hogy egy tervező csak egy alkalmassági követelmény teljesítésére mutatható be. Az ajánlatkérő emellett a közbeszerzési dokumentumokban előírta, hogy amennyiben az ajánlattevő az előírt alkalmassági feltételeknek más szervezet kapacitásaira támaszkodva kíván megfelelni (és ezt az ajánlatában megfelelően jelezte), úgy csatolandó a kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezettel kötött – erre vonatkozó – szerződéses vagy előszerződésben vállalt kötelezettségvállalását tartalmazó okirat legalább a Kbt. 65. § (7) bekezdés szerinti tartalommal.

6. A felhívás VI.4.3) pontjában az ajánlatkérő további információt közölt a VI.3) pont tekintetében:

„18. A leszállítandó tervfajták szállítási határideje a szerződéskötéstől számított hónapokban:

- Felmérési rajzok, építéstörténeti tudományos dokumentáció értékleltárral: 1
- Engedélyezési tervdokumentáció a szükséges mellékletekkel, eltérési engedélyekkel: 3
- Kivitelezési tervdokumentáció: 7

19. Ajánlattevő szerződéses mellékkötelezettségként köteles a tervdokumentáció alapján kiírásra kerülő építési beruházás megvalósítására irányuló közbeszerzési eljárás során az esetlegesen érkező tervekkel kapcsolatos kiegészítő tájékoztatáskéréseket haladéktalanul, de legfeljebb 5 munkanapon belül megválaszolni, az eljárás során rendelkezésre állni. Köteles továbbá a kivitelezés során valamennyi szakágra vonatkozóan, mindösszesen 25 mérnöknapi időtartamban rendelkezésre állni, tervezői művezetést biztosítani.”

7. A közbeszerzési dokumentumok 1. fejezetében, az értékelési szempontrendszer részletezésében az ajánlatkérő a 4. részszerződéskötéstől számított hónapokban:

- Az ajánlati árak tartalmaznia kell mindazon költségeket, amelyek az ajánlat tárgyának eredményfelelős megvalósításához, az ajánlati feltételekben rögzített feltételek betartásához szükségesek.
- Az ajánlatban szereplő áraknak fix áraknak kell lenniük, vagyis az Ajánlattevők semmilyen formában és semmilyen hivatkozással nem tehetnek változó árat tartalmazó ajánlatot.
- Az ajánlati árak tartalmaznia kell a Szerződés időtartama alatti árváltozásból eredő vállalkozói kockázatot is.

8. A közbeszerzési dokumentumok 4. fejezeteként, a Műszaki leírás körében az ajánlatkérő rendelkezésre bocsátotta a tervezési programot, melynek 2. Fejlesztési célok pontjának 2.1. „Rendház” alpontjának utolsó francia bekezdése tartalmazta a kvadratura kert kerttervezését. A kerttervezés munkarész azonban nem szerepelt a 4. pontban, a tervanyag tartalmi követelményei között, valamint a Specifikált tervtartalmi követelmények elnevezésű I. számú, és az Általános tervtartalmi követelmények – 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet I. melléklete releváns részei – elnevezésű II. számú mellékletben sem.

9. A közbeszerzési dokumentumok 3. fejezeteként az ajánlatkérő rendelkezésre bocsátotta a tervezési szerződés tervezetét.

A szerződéstervezet 1. pontja szerint:

„(...) A Vállalkozás tárgya: fent nevezett projekttel kapcsolatos építész-műszaki előkészítő tervezési feladatok ellátása a teljesítéskor hatályos jogszabályokban meghatározott feltételeknek és előírásoknak, illetve a további kötelezően alkalmazandó szakmai előírásoknak, jogszabályoknak, szabványoknak megfelelően, a jelen szerződésben rögzített feltételekkel.”

A szerződéstervezet 2. pontja szerint:

„Az 1. pontban foglaltakon túl Vállalkozó a következőket vállalja: A közbeszerzési eljárás során kiadott “Műszaki leírás – A Magyar Bencés Kongregáció Szent Mór Perjelség épületei felújításának tervezési programja” dokumentum tartalmi követelményeinek, elvárásainak megfelelően:

- (a) felmérési rajzok, építéstörténeti tudományos dokumentáció értékleltárral
- (b) engedélyezési tervdokumentáció a szükséges mellékletekkel, eltérési engedéllyel, építési engedély(ek) megszerzése
- (c) kiviteli tervdokumentáció elkészítése egységes szerkezetben, valamint ezen tervdokumentáció részekre bontása.
- (d) közreműködés hatósági eljárásokban (engedélyezés, kiviteli tervek bemutatása, elfogadtatása, használatba vételi engedélyeztetésben való tervezői közreműködés).”

A szerződéstervezet 4. pontja szerint:

„Felek rögzítik, hogy a jelen szerződésben foglaltakon túl az engedélyező határozat hatósági elutasítása miatt jelentkező feladatokat, valamint az engedélyező hatóság által tett kikötéseknek a kiviteli terveken való átvezetése miatt feladatokat többletmunkának tekintik. A vállalkozási díj átalányár, az esetleges többletmunkákat Vállalkozó köteles ezen átalányár ellenében elvégezni, további díj semmilyen jogcímen nem számolható el.”

A szerződéstervezet 5. pontja szerint:

„Felek rögzítik, hogy a jelen Szerződésben 2. c) pontja szerinti részekre bontásnak úgy kell megvalósulnia, hogy az egyes kiviteli tervek részek beruházásainak becsült értéke legalább nettó 200 millió Ft és legfeljebb nettó 500 millió Ft lehet, továbbá az egyes kiviteli tervek részeket önálló, önmagában is értelmezhető tervcsomagként is le kell szállítania Vállalkozónak. Az egyes kiviteli tervek részeknek – lehetőség szerint – önálló megvalósítás esetén is alkalmasnak kell lennie használatba vételi engedély megszerzésére, vagy – ha ez nem lehetséges – más résszel, részekkel együtt, mint egymásra épülő ütemekkel kell alkalmasnak lennie használatba vételi engedély megszerzésére.”

A szerződéstervezet 6. pontja szerint:

„Felek rögzítik, hogy a jelen szerződésben 2. c) pontja szerinti, egységes szerkezetű kiviteli tervek árazott tervezői költségvetése (pl. TERC) alapján az elvégzendő kivitelezési munkák becsült ellenértékének el kell érnie a nettó 2 milliárd Ft-ot, de nem haladhatja meg a nettó 3,5 milliárd Ft-ot. Ugyanakkor az egyes kiviteli tervek részek kivitelezéséhez tartozó becsült költségek összegének nem szükségszerűen kell megegyeznie a teljes, egységes szerkezetű kiviteli tervek kivitelezéséhez tartozó becsült költséggel. Az árazott tételes költségvetés elkészítéséhez Vállalkozó valamely, az építőiparban széles körben alkalmazott költségvetés készítő szoftvert köteles használni.”

A szerződéstervezet 7. pontja szerint:

„Felek rögzítik, hogy a jelen Szerződésben 2. c) pontja szerinti részekre bontás kapcsán – Megrendelő ezirányú igénye esetén – Vállalkozó köteles az építési engedély kérelmet úgy összeállítani, vagy annak megszerzését követően a módosításhoz kapcsolódó tervezési és

ügyintézési feladatokat úgy elvégezni, hogy az építési engedély(ek) tartalmazzák az egyes kivitelezési ütemeket, különös tekintettel az önállóan is használatba vehető ütemekre.”

A szerződéstervezet 8. pontja szerint:

„Amennyiben az építési beruházás tárgyában lefolytatott közbeszerzési eljárás során benyújtott ajánlatok meghaladják a rendelkezésre álló fedezet összegét, úgy Vállalkozó, jelen szerződés teljesítésétől számított 5 éven belül, köteles díjmentesen áttervezni a fenti tervcsomagokat annak érdekében, hogy a műszaki tartalom, és így a beruházás megvalósítható legyen. Az áttervezést ésszerű határidőn belül, de legfeljebb 4 hónap időtartam alatt szükséges elvégezni.”

A szerződéstervezet 10. pontja szerint:

„A Megrendelő a 2. pontban meghatározott feladatok elvégzéséért [...] + Áfa, azaz [...] Forint + Áfa vállalkozási díjat fizet, amennyiben Vállalkozó a jelen szerződés szerinti feladatokat maradéktalanul teljesíti és azt Megrendelő írásban leigazolja. A vállalkozási díj ütemezése:

- 1. részszámla: a Szerződés 2. a) pontja szerinti feladat teljesítésének igazolását követően az ellenérték 10%-a számlázható.
- 2. részszámla: a Szerződés 2. b) pontja szerinti feladat teljesítésének igazolását követően az ellenérték 30%-a számlázható.
- 3. (vég)számla: a Szerződés 2. c) pontja szerinti feladat teljesítésének igazolását követően az ellenérték 60%-a számlázható.
- A Szerződés 2. d) pontja szerinti feladat teljesítéséért külön díjazás nem jár, ezen tevékenység ellenértéke a fenti rész- illetve végszámlákban térül.”

A szerződéstervezet 23. pontja tartalmazta a Vállalkozó jogait és kötelezettségeit, ezen belül többek között a következőket is:

„(a) a Megrendelő által szervezett egyeztetéseken a tervezésbe általa bevont személyekkel megjelenni, a további résztvevőkkel egyeztetni;

(c) a Megrendelő által elrendelt változtatásokat, módosításokat szakmai megfelelőség esetén befogadni és azokat a tervben szerepeltetni;

(e) az átadás-átvétel során elutasított tervet az elutasítás indokának figyelembe vételével térítés nélkül a 41 pontban foglaltak szerint kijavítani;

(f) a jelen szerződés tárgyának átadás-átvételét követően rendelkezésre állni, s tervszavatosság keretében a felszólítást követő 8 napon belül térítésmentesen a hibás terveket, tervrészeket javítani, illetve a hiányzó terveket, tervrészeket pótolni (Megrendelő választása szerint fedvényterv készítésével, vagy a korábbi, korrigálandó, eredeti tervkötet helyesbített, újbóli kiadásával, ill. abba való beillesztésével).

(g) a részekre (ütemekre) bontott kiviteli tervek kapcsán az előírt nettó 200 millió Ft és nettó 500 millió Ft közötti értékű tervcsomagoknál, amennyiben a közbeszerzési eljárás során kialakult ár a nettó 500 millió Ft-ot meghaladja, a tervcsomagot áttervezni vagy – Megrendelő választása szerint – kisebb, önállóan is megvalósítható részekre felosztani.

(h) a 3. pontban kijelölt határidőre az ott leírtak szerint a tervdokumentációt átadni; (...)

(n) a Szerződés 2. d) pontja szerinti feladatokban a szerződés teljesítési időtartama alatt és azt követően – helytállás keretében – 5 éven keresztül – díj- és költségmentesen – tevékenyen közreműködni, a jogszabályban előírt illetve az érintett hatóságok által előírt határidők betartásával;

(o) A tervek alapján kiírásra kerülő építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárások során a beérkező kiegészítő tájékoztatókérésekre a válaszokat haladéktalanul, de legfeljebb 5

munkanapon belül megadni, szükség esetén az árazott és árazatlan tervezői költségvetéseket javítani.

(p) Az építési beruházás megvalósítása alatt Vállalkozó köteles valamennyi szakágra vonatkozóan, mindösszesen 25 mérnöknap időtartamban rendelkezésre állni és Megrendelői igény esetén tervezői művezetést biztosítani.”

10. A 2018. október 17. napján 11:00 órában meghatározott ajánlattételi határidőig a kérelmezőn kívül ajánlatot tett a „3H építésiroda” Építészeti, Kutató, Fejlesztő és Tervező Kft., a Global Terv Kft., a Kasib Mérnöki Manager Iroda Kft., az MG Építész Tervező és Szolgáltató Kft. és a Perfektum Építész Kft. Az ajánlatkérő a bontási jegyzőkönyvben ismertette a rendelkezésre álló anyagi fedezet mértékét, melynek összege nettó 87.716.535.-Ft volt.

11. A kérelmező az ár szempontjára nettó 79.500.000.-Ft, a „3H építésiroda” Építészeti, Kutató, Fejlesztő és Tervező Kft. nettó 87.700.000.-Ft, a Perfektum Építész Kft. nettó 87.780.000.-Ft, az MG Építész Tervező és Szolgáltató Kft. nettó 147.780.000.-Ft, a Global Terv Kft. nettó 169.850.000.-Ft, és a Kasib Mérnöki Manager Iroda Kft. nettó 195.000.000.-Ft megajánlást tett.

12. A kérelmező ajánlatában az M.2/1. szakember tekintetében kapacitást nyújtó szervezetként az Arcus 2001 Kft.-t jelölte meg, mely kapacitást nyújtó szervezetet egyben alvállalkozóként is igénybe kívánta venni. Az ajánlatban csatolt előszerződés tanúsága szerint a kapacitást nyújtó szervezet táj- és kertépítészeti feladatok megvalósításában fog közreműködni.

13. Az ajánlatkérő 2018. október 24. napján hiánypótlásra hívta fel a kérelmezőt az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezetről szóló nyilatkozat, a kérelmező kapacitást nyújtó szervezetével összefüggésben a gazdasági szereplőkre vonatkozó információk, a csatolt előszerződés és a kérelmező és a kapacitást nyújtó szervezet egységes európai közbeszerzési dokumentuma vonatkozásában. A kérelmező a hiánypótlási felhívásnak a megadott határidőben eleget tett.

14. Az ajánlatkérő 2018. november 14. napján újabb hiánypótlásra hívta fel a kérelmezőt az alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet egységes európai közbeszerzési dokumentumával kapcsolatban. A kérelmező a hiánypótlási felhívásnak a megadott határidőben eleget tett.

15. Az ajánlatkérő 2018. november 20. napján a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján árindokolást kért a kérelmezőtől figyelemmel arra, hogy az ajánlati árat aránytalanul alacsonynak ítélte. Az ajánlatkérő kérte, hogy a kérelmező az ajánlati árat részletes indokolással, objektív alapú dokumentumokkal – különösen, de nem kizárólag a műszaki leírásban, a szerződéstervezetben foglaltak teljesítéséhez szükséges költségvetés alapján konkrét számításokkal, részletes költségkalkulációval, a költségekhez kapcsolódóan a munkabérek, járulékok bemutatásával (stb.) – támassza alá. Az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (2) bekezdés szerint fennálló körülményeket is kérte ismertetni, amennyiben azok relevánsak.

Az ajánlatkérő kifejezetten kérte a teljesítésben részt vevő alkalmazottak, az ajánlatban bemutatott tervező szakemberek (stb.) munkabérére vonatkozó költség kalkuláció ismertetését (figyelemmel a 430/2016. (XII. 15.) Korm. rendeletben foglaltakra), a teljesítés során alkalmazott tervező és költségvetés készítő szoftverek költségeinek bemutatását, valamint a

teljesítés során felmerülő esetleges áttervezés költségeit, továbbá a helyszíni felmérés, utazás, egyeztetések (stb.) költségelemeinek ismertetését.

Az ajánlatkérő rögzítette továbbá, hogy mindezekben túl elfogadható bármilyen egyéb, az árképzés alátámasztását objektíven bemutató iratot, dokumentumot is, valamint, hogy a megadott részletezés csupán támpontot kíván adni az ajánlattevő részére az indoklás tartalmi követelményeinek vonatkozásában.

Az ajánlatkérő továbbá felhívta a figyelmet arra, hogy kizárólag az indokolás során írásban, az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátott objektív igazolások, dokumentumok alapján kerül megítélésre az adott ajánlati ár, így a később benyújtott iratok nem kerülnek értékelésre az indokolás részeként.

16. A kérelmező a 2018. november 23. napján benyújtott árindokolása rövid szöveges indokolást és egy táblázatot tartalmazott. A szöveges indokolásban többek között a következők szerepeltek:

„(...) A számításaink módja minden esetben objektíven a tervezési munka elvégzéséhez szükséges mérnök és gyakornoknapok számításával történik. A kalkulált idő alapja mérnökeink többéves gyakorlati becsléséből adódik. (...)

Az általunk becsült tervezési idők és szükséges ráfordítások valós gyakorlaton alapulnak, amit eredményeink is igazolnak.

A táblázatok az élőmunkát és az irodai költségeknél a tárgyi eszközöket és a használatukat is tartalmazzák.

A munkabérek tartalmazzák a járulékokat, közterheket, szabadság és táppénz költségeket.

Az irodai költségek tartalmazzák az gépkocsifenntartás, egyéb utazások, telefon, anyag, irodaszerek, számítógép és egyéb géphasználat, szoftverhasználat díjait. Kalkulációnk számai biztonsággal vannak számolva.”

A kérelmező az indokolásában csatolt táblázatban az engedélyezési terveket és a kiviteli terveket felosztotta építészet, gépészet, elektromos és statika részekre, majd az egyes részekhez megadta a szükséges gyakornok napok és mérnöknapok számát. Mind az engedélyezési tervek, mind a kiviteli tervek vonatkozásában az építészet munkarészhez egy egyösszegű alvállalkozói költséget is megadott. Az engedélyezési tervek vonatkozásában nettó 1.000.000.-Ft, a kiviteli tervek vonatkozásában nettó 3.500.000.-Ft alvállalkozói díj került megadásra. Összegezte a gyakornok napok (670) és a mérnöknapok (1040) számát, majd megadta a gyakornok és a mérnök havi bruttó bérköltségét adókkal és járulékokkal együtt – gyakornok esetében bruttó 400.000.-Ft, mérnök esetében bruttó 800.000.-Ft – és jelezte, hogy egy hónapot 22 munkanappal számolt. Ezután összesítette a bérköltségeket és az alvállalkozói költségeket, melyeknek összege mindösszesen nettó 54.500.000.-Ft volt. Az összesített bérköltségek 15%-át számította rezsiköltséggé (nettó 8.175.000.-Ft), amelynél példálózóan felsorolta annak tartalmát: dokumentálás, szükséges dokumentumok beszerzése, irodai költség, utazás, biztosítás, banki költség, telefon. Végezetül a bérköltségek és rezsiköltségek összegzésével képezte az önköltséget, melynek mértéke nettó 62.675.000.-Ft volt. Nyereségként nettó 16.825.000.-Ft-ot mutatott ki, és így alakult ki az ajánlati ára (nettó 79.500.000.-Ft).

17. Az ajánlatkérő 2018. november 28. napján a Kbt. 72. § (3) bekezdés alapján további kiegészítő indokolást kért a kérelmezőtől figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint a kérelmező által benyújtott árindokolás tartalma, részletezettsége, költségkalkulációja nem felelt meg az ajánlatkérő által előírt, objektív és valamennyi részletre kiterjedő indokolásnak.

Az ajánlatkérő a kérelmező által benyújtott árindokolás hiányosságaiaként az alábbiakat fogalmazta meg:

- „1. A benyújtott indoklásból nem derül ki hány fő tervezőt és hány fő „gyakornokot” kíván Ajánlattevő a teljesítés során bevonni a munkavégzésbe, így nem állapítható meg a bérköltség megalapozottsága.
 2. A benyújtott indoklásból nem olvasható ki az egyes szakemberek (vezető tervező, önálló tervező, gyakornok stb.) munkabére, járulékai, költségei.
 3. Az árindokolás nem tér ki a szerződéstervezetben szereplő valamennyi feladatrészt megvalósításának költségeire, így különösen, de nem kizárólag a tervezői művezetés, az esetleges áttervezések felmerülő költségeire, a kerttervezési feladatok, a biztonság és egészségvédelmi terv, a tűzvédelmi terv készítésének költségeire, valamint a költségvetés készítés díjára.
 4. Az indoklásban nem látható részletesen a szoftverek és tervező programok költsége, bekerülés, éves frissítés stb.
 5. Az indoklás nem tér ki kellő részletezettséggel a szükségszerűen felmerülő utazási költségek bemutatására.
 6. A szerződéstervezetben szereplő részfeladatok, mint a felmérési tervek, építéstörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár elkészítésének költségei nem kerülnek bemutatásra a benyújtott indoklásban.
 7. Nem jelennek meg a használatba vételi engedélyeztetésben való közreműködés költségei.
- Fentiek alapján a benyújtott indoklás alapján nem állapítható meg egyértelműen és kétséget kizáróan, hogy a megajánlott tervezői díj fedezi a felmerülő költségeket, az nem kirívóan alacsony, nem veszélyezteti a szerződés teljesítését.”

Ezt követően az ajánlatkérő megfogalmazta, hogy mely szempontokra tekintettel kéri a kiegészítő indokolás benyújtását. Ezek a következők voltak:

„Kérjük Ajánlattevőt, hogy további kiegészítő indokolás benyújtásával, legalább a fent részletezett tételek, feladatok, költségek vonatkozásában mutassa be a teljesítés során felmerülő költségeit, kiemelt figyelemmel a tervezők létszámára, külön-külön igazolt munkabérére, járulékaira, tekintettel a hatályos jogszabályok szerint meghatározott minimálbér összegére is!

Kérjük továbbá, hogy indoklásában térjen ki részletesen a bevont szakemberek, tervezők, gyakornokok létszámán túl a szerződéstervezetben és a műszaki leírásban részletezett valamennyi tervezői feladat felmerülő költségeinek részletes bemutatására, tételes, mindenre kiterjedő ismertetésére.

Ajánlattevő indoklásában részletesen térjen ki a saját alkalmazottak, illetve a teljesítés során bevonni kívánt alvállalkozók, külső tervezők igénybevételére, többek között a Magyar Építész Kamara ajánlott tervezői díjszabásának ismeretében, mivel a korábban benyújtott indoklás alapján kalkulálható tervezői létszámmal a megajánlott díjak csupán a kamarai díjszabás töredékét érik el.

Fentiek kiemelt jelentőséggel bírnak annak ismeretében, hogy Ajánlattevő kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetet von be a teljesítésbe, és a csatolt előszerződés értelmében a megbízási díj összegében később kívánnak megállapodni.

Kérjük a teljesítésben részt vevő szakemberek tervezett létszám adatait egyértelműen kimutatni az indoklásban, tekintettel az egyes tervfajták, munkarészek elkészítésére rendelkezésre álló időtartamra.

A Kbt. 72. § (2)-(6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell az ajánlatkérőnek az indokolás tartalma alapján vizsgálnia a beszerzés tárgyának a megajánlott áron való teljesíthetőségét, a vállalat gazdasági észszerűséggel való összeegyeztethetőségét.

Tájékoztatjuk a tisztelt Ajánlattevőt, hogy kizárólag az indokolás során írásban Ajánlatkérő rendelkezésére bocsátott objektív igazolások, dokumentumok alapján kerül megítélésre az adott ajánlati ár, így később benyújtott iratok nem kerülhetnek értékelésre az indokolás részeként.”

18. A kérelmező a 2018. december 3. napján benyújtott további árindokolásában megismételte a korábbi árindokolásban bemutatott táblázatot és rövid szöveges indokolást. Majd ezt követően az ajánlatkérő által a további kiegészítő indokoláskérésben felsorolt számozott hiányosságokra az alábbi módon reagált.

A kérelmező az 1. számú hiánnyal kapcsolatban előadta, hogy a dolgozói létszám és a bérkötség nem függ össze. A válaszát ezért kétfelé bontotta, egyrészt a) pont alatt rögzítette, hogy annyi mérnököt és gyakornokot fog bevonni a teljesítésbe, amennyit a munka megkíván. Rögzítette, hogy a jelenlegi dolgozói létszáma 13 fő, és az indoklásban a ráfordított mérnöknapok és a gyakornoknapok vannak feltüntetve. Másrészt b) pont alatt a havi bérkötségeket, gyakornok és mérnök fizetés tekintetében, egy külön táblázatban részletezte, külön kitérve a bérjövdelemre és annak közterheire, a munkáltatói és dolgozói adókra és járulékokra. A kérelmező ezzel kívánta igazolni a személyenként az élömunka ráfordítás költségeit.

A 2. számú hiánnyal kapcsolatban (azaz az egyes szakemberek – vezető tervező, önálló tervező, gyakornok stb. – munkabére, járulékai, költségei kapcsán) hivatkozott az 1. pontban bemutatott táblázatra.

A 3. számú hiánnyal kapcsolatban (azaz az egyes feladatrészek megvalósulásának költségeire) a következőket nyilatkozta:

„Áttervezéseket a leszállítás után újabb megrendelés vagy a művezetés terhére lehet végeztetni.

A ráfordított munkanapokkal kalkuláltuk, a mely többek között a következőket is tartalmazza: engedélyezési tervezés:

- a tűzvédelmi terv készítésének költségeire (az alvállalkozói díj tartalmazza)
- a kerttervezési feladatok (nem része a kiírásnak, de ha szükséges lenne, az alvállalkozó fogja elvégezni, az ő díj tartalmazza, amit a biztonság javára kalkuláltunk.)

Kiviteli tervezés:

- tervezői művezetés (ráfordított mérnöknapok tartalmazzák)
- az esetleges áttervezések felmerülő költségeire (a tervezési sorokon a gyakornoknapok és a mérnöknapok tartalmazzák. A ráfordított napokat biztonsággal kalkuláltuk)
- a kerttervezési feladatok (nem része a kiírásnak, de ha szükséges lenne, az alvállalkozó fogja elvégezni, az ő díj tartalmazza, amit a biztonság javára kalkuláltunk.)
- a biztonság és egészségvédelmi terv (része az alvállalkozói díjnak)
- valamint a költségvetés készítés díjára (a költségvetést a terv készítője saját maga végzi minden szakágban. Ez része a kiviteli tervnek.)

Egyéb: Belsőépítészeti munkákat az építész sor tartalmazza. Az értékleltárt építész készíti, alvállalkozó feladata.”

A 4. számú hiánnyal kapcsolatban táblázatban részletezte a rezsiköltségeket a következő megbontásban:

- Utazási költségek, autóval. Tartalmazza az amortizációt, üzemanyagot, éves autópályamatricát, szervízdíjakat, és egyéb felmerülő költségeket 3 autóra,
- Új eszköz vásárlása, szervíz. Fényképezőgép, mérőszalag, lézeres távmérő, nedvességmérő stb.,
- Hardverköltés (PC, nyomtatók),
- Szoftverköltés,
- (Dokumentálási költség) Papír, írószerek, tintapatronok, tonerek, előlap, hátlap vásárlása,
- Biztosítás,
- Internetelőfizetés, telefonhasználat, új telefonok, telefon havidíjak,
- Irodabérlés, bútorhasználat, közműköltések a kedvezményekkel együtt.

Az így bemutatott költségek összege a projekt idejére (7 hónapra) vetítve nettó 7.262.500.-Ft volt, amely kevesebb, mint az eredeti indokolásban bemutatott 15%-os rezszi hányad.

Az 5. számú hiánnyal kapcsolatban (azaz a szükségszerűen felmerülő utazási költségek bemutatásával kapcsolatosan) hivatkozott a 4. pontban bemutatott táblázatra.

A 6. számú hiánnyal (azaz a szerződéstervezetben szereplő részfeladatok, úgymint felmérési tervek, építéstörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár elkészítésének költségeivel) kapcsolatban előadta, hogy „a felsorolt feladatok mindegyike építész feladat, azaz építész mérnöknap és építész gyakornoknap sorokon kerültek feltüntetésre, illetve a bevont alvállalkozó feladata is”.

A 7. számú hiánnyal (azaz a használatba vételi engedélyeztetésben való közreműködés költségeivel) kapcsolatban előadta, hogy „a maximális 25 mérnöknap művezetést és a használatbavételi eljárásban való közreműködést (becslése szerint maximum 10 mérnöknap) a kalkulált 1040 mérnöknap tartalmazza”.

A kiegészítő indokolás mindezekén túl az alábbi szöveges indokolást is tartalmazta:

„A ráfordított mérnöknapok és gyakornoknapok becslésénél a biztonság terhére a kalkuláltak az időket.

A táblázatok az élők munkát és az irodai költségeknél a tárgyi eszközöket és a használatukat is tartalmazzák. Azok havi lebontása a havidíjakon és a sokéves tapasztalaton alapszik. A kalkulációt a szerződés 7 hónapjára végeztük el, biztonsággal, úgy, hogy az a használatbavételt és a művezetéseket is tartalmazza.

A biztonságos kalkulációt segíti, hogy a 7 hónapot úgy kalkuláltuk, mintha más munkánk nem lenne, azonban az eszközhasználat, autóhasználat, biztosítás stb. más munkákat is kiszolgál a 7 hónap alatt.”

19. Az ajánlatkérő 2018. december 12. napján tájékoztatta a kérelmezőt az ajánlata érvénytelenségéről. Az ajánlatkérő az ajánlat érvénytelenségének indokolásával összefüggésében az alábbiakkal rögzítette:

„1. A benyújtott indokolásból nem állapítható meg, hogy ajánlattevő hány fő munkavégzésével kalkulál a szerződés teljesítése során, így nem ítélt meg a bérköltés és a járulékok megalapozottsága.

2. Nem megfelelően tartalmazza a felmerülő áttervezések, valamint a tervezői művezetés költségeit, mivel az indokolás értelmében az újabb megrendelés terhére kerülhet elszámolásra, a közbeszerzési dokumentumok ellenben egyértelműen rögzítik, hogy ezen feladatokkal az ajánlati árban kalkulálni kell, külön megrendelésre nem kerül sor!

3. Nem egyértelmű az utazási költségek bemutatása, tekintve, hogy kétszer jelenik meg az indokolásban, eltérő összegekkel.

4. Valamennyi részfeladat, így a felmérési tervek, építéstörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár elkészítésének költségei az indoklás szerint építész feladat, illetve alvállalkozó bevonásával kerül megvalósításra, de ez nem jelenik meg az építészeti feladatok körében, sem az alvállalkozó költségei nem kerülnek tételesen, részletesen kimutatásra.

5. Az indoklások Ajánlatkérő konkrét elvárása ellenére sem tartalmazzák a teljesítésben közreműködő szakemberek pontos számának ismertetését, továbbá az alvállalkozói feladatok és azok díjazása sem került részletesen és ellenőrizhető módon bemutatásra.

Az indoklás szerint Ajánlattevő „annyi szakembert von be a teljesítésbe, amit a munka megkíván”, így minden konkrétumot kiüresít az indoklása, tekintettel arra, hogy nem ismerhető meg a teljesítésbe bevonni kívánt alkalmazottak, alvállalkozók, szakemberek köre, száma, így nem ítélt meg, hogy az indoklásban szereplő költségek valóban fedezetet nyújtanak-e a teljesítés során felmerülő valamennyi feladat elvégzésére.

Fentiekre tekintettel a benyújtott ajánlat a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen.”

20. A kérelmező 2018. december 15. napján előzetes vitarendezést kezdeményezett, melyben előadta, hogy az ajánlata érvénytelenségének indoklásának minden pontja és ez alapján hozott határozat téves értelmezésen alapul és jogszerűtlen.

Előadta, hogy a kérelmező által összeállított árindoklásokat mindkét esetben részletesen alábontva, a szükséges munkaerő-ráfordítást, a várható személyi és dologi kiadásokat tételes adatokkal kalkulálva és szöveges magyarázatokkal alátámasztva, ajánlatkérő kérdéseire tételesen válaszolva adta meg.

A kérelmező kifogásolta az érvénytelenség indoklásának mind az öt pontjával kapcsolatban, hogy – figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltak alapján nyilvánította érvénytelenné – az ajánlatkérő nem jelölte meg, illetve az indoklásából nem derül ki, hogy az ajánlat mely része melyik – az ajánlattételi felhívásban és a dokumentációban, illetve a hatályos jogszabályokban előírt – feltételnek nem felel meg.

A kérelmező az érvénytelenség 1. és 5. indokaival kapcsolatban a következőket adta elő:

„a) Kérelmező a 2018. december 3-án kelt indoklásában részletesen leírta, hogy 13 fő saját alkalmazásban lévő dolgozója van, és esetünkben mind a gyakornokok, mind a mérnökök esetében milyen munkabéreket alkalmaz, akik a munkaszerződésben meghatározott bérért teljesítik a tervezési munkával összefüggő feladatokat.

Kérelmező árindoklásában tételesen megadta, hogy hány gyakornoki nap és hány mérnök tervezői nap ráfordítással számol a közbeszerzés tárgyát képező feladatok elvégzésére.

Az, hogy melyik projekten és melyik ügyfélnél éppen ki és hány fő dolgozik, az a kérelmező belső organizációjához tartozik, nem képezi az indoklás tárgyát. Irreleváns, hogy az általa megadott munkaidőráfordítást hány személy és milyen ütemezésben teljesíti, csak az számít, hogy a megadott munkaidő ráfordítások kalkulált mennyisége szakmailag megalapozott-e (ezeket ajánlatkérő semmilyen formában nem kérdőjelezte meg), és az ezekre kalkulált költség összhangban áll-e a hatályos jogszabályokkal – kérelmező álláspontja szerint mindkét feltevésre igen a válasz.

Az egyes gyakornoki és mérnöki napokra tervezett költségek összhangban vannak az indoklásban megjelölt gyakornoki / mérnöki havi bér adatokkal (ez egyszerű osztással ellenőrizhető), azok összege pedig megfelel a hatályos jogszabályi minimumelőírásoknak.

A Kamarának sem joga, sem lehetősége nincs meghatározni, hogy egy vállalkozás az alkalmazottait milyen, a munkaügyi törvényeknek megfelelő fizetésért alkalmazza, ez a

munkaadó és a munkavállaló közti kétoldalú megállapodás eredménye. A kérelmező által az árendokolásban leírt, személyi jellegű ráfordítások érvényes munkaszerződések alapján lettek kalkulálva, és ezt kérelmező bármilyen jogvitában kétséget kizáróan tudja igazolni.

b) A közbeszerzés tárgyát képező tervezői feladatok elvégzéséhez szükséges ráfordítások előzetesen teljes pontossággal (munkaóra pontosan) soha nem határozhatók meg, az árendokolásban szereplő, kalkulált gyakornoki és mérnöki napszám ráfordítások megalapozott szakmai becslések (ezeket ráadásul kérelmező biztonsági tartalékkal kalkulálta).

Abban a nem várt esetben, ha az előzetesen kalkulált ráfordítások mégsem elegendőek, akkor kérelmező természetesen további erőforrásokat fog bevonni a tervezői feladat teljesítésébe, erre vonatkozik kérelmező árendokolásban szereplő mondata („annyi szakembert von be a teljesítésbe, amit a munka megkíván”). Az árkalkulációban megjelölt nyereséghányad azonban bőven biztosít fedezetet erre a rendkívüli esetre is.

c) A kérelmező által a teljesítésbe bevonni kívánt alvállalkozói feladatokra kérelmező előzetes ajánlatokkal rendelkezik, az ezekre megjelölt díjazás ezeken alapul. Az alvállalkozó az általa megjelölt áron ezen feladatok maradéktalan elvégzésére tesz ajánlatot.

A kérelmezőnek nem feladata az alvállalkozói díjszabást alátámasztó részletes alvállalkozói kalkulációk megadása, ez teljes mértékben az alvállalkozó kompetenciája és felelőssége.”

A kérelmező az érvénytelenség 2. indokával kapcsolatban a következőket adta elő:

„Kérelmező ajánlatában a Kbt. 66. § (2) bekezdés alapján egyértelműen nyilatkozott arról, hogy elfogadja az ajánlati vagy ajánlattételi felhívás feltételeit, a szerződést kész megkötni és teljesíteni a kért ellenszolgáltatásért cserébe.

A tervezői feladatnak természetesen része egészen a végteljesítésig a tervek bármilyen módosítása, áttervezése, az erre vonatkozó munkaerő ráfordítást tartalmazza a megjelölt vállalási ár, illetve az ár indoklásban feltüntetett munkaerőráfordítás kalkuláció. A tervezői művezetésre vonatkozó ráfordításokat szintén tartalmazzák az ár indoklásban megadott ráfordítások. (...)

Az ár indoklásban külön kiemelte, hogy „a maximális 25 mérnöknap művezetést és a használatbavételi eljárásban való közreműködést (becslésünk szerint max 10 mérnöknap) a kalkulált 1040 mérnöknap tartalmazza.”.

Az áttervezés a gyakorlatban a kivitelezés teljes időszaka alatt zajlik tervezői művezetés keretében, max. 25 mérnöknap erejéig, ahogyan ez a szerződéstervezetben áll, és az ár indoklásban megadottak szerint az ehhez szükséges ráfordítás tervezésre került.

A kérelmező sem az ajánlatban, sem az ár indoklásban nem tett olyan kijelentést, mely úgy lenne értelmezhető, hogy a közbeszerzés tárgyát képező feladatok bármelyikét ne akarná elvégezni az ajánlatában megjelölt ellenszolgáltatásért.

Indoklásunkat ajánlatkérő félreértelmezte, mely valószínűleg abból adódik, hogy jelen eljárásban a szerződéstervezet 10. pontja szerint előbb kifizetik a használatbavételi eljárásban való közreműködés, tervezői művezetés és egyéb áttervezések díját, mint ahogy a munkavégzés megtörténne. Ez nem szokványos a tervezési munkáknál, mint ahogy az előleg fizetése sem szokásos egy szolgáltatásnál.”

A kérelmező az érvénytelenség 3. indokával kapcsolatban a következőket adta elő:

„Az általános ár indoklásban a rezsiköltségek 15%-os költséghányaddal vannak kalkulálva (ennek részeként felsorolásszerűen szerepel az utazás is, mint egyik költségem), a megadott 8.175.000.-Ft teljes rezsiköltség (15%) kérelmező sok évtizedes szakmai tapasztalata alapján megfelelő mértékű, biztonsággal lett kalkulálva.

Az ár indoklás 4. pontjában a kérelmező egy részletes táblázatban megadta a rezsiköltségek tételes kalkulációját is, ebben került sor az utazás, mint önálló költségemre tervezett részköltség megadására, azaz ez a táblázat az általános árkalkulációs táblázat egyik sorának

(rezsiköltség) kifejtése.”

A kérelmező az érvénytelenség 4. indokával kapcsolatban a következőket adta elő:

„A második árindoklásban a kérelmező kielégítően indokolta, hogy a felmérési tervek, építéstörténeti tudományos dokumentáció, értékleltár elkészítése építész feladat, azaz ezeket a feladatokat a költségkalkulációban az építész mérnöknap és építész gyakornoknap sorok magukban foglalják.”

A kérelmező összegzésként előadta, hogy álláspontja szerint a kérelmező ajánlatának érvénytelenítése indokolatlan, megalapozatlan és a Kbt. előírásaival, szellemiségével teljesen ellentétes volt. Felhívta az ajánlatkérő figyelmét arra, hogy a kérelmező által készített, részletes adatokkal alátámasztott árindokolási struktúrát és módszertant ajánlattevőként hosszú évek óta alkalmazza számtalan közbeszerzési eljárásban. A mindenkor összeállított árindokolások tartalmát és megalapozottságát sem az érintett ajánlatkérők, sem a Döntőbizottság soha érdemben megkérdőjelezni nem tudta. Megjegyezte továbbá, hogy ajánlati ára a jelen közbeszerzési eljárásban a bontási jegyzőkönyvben ismertetett becsült értékhez képest mintegy 10 (tíz) százalékkal alacsonyabb, annak kirívóan alacsony voltát semmi nem támasztja alá.

Kérelmező javasolta, hogy az ajánlatkérő a kérelmező ajánlatát érvénytelenítő döntését vonja vissza, és az eljárás értékelési szakaszát ennek megfelelően folytassa.

21. Az ajánlatkérő a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmét a 2018. december 19. napján kelt válaszával elutasította és az ajánlat érvénytelenné nyilvánításáról szóló korábbi döntését fenntartotta.

Az ajánlatkérő az előzetes vitarendezésre adott válaszában rögzítette, hogy az eljárás során egyszer sem vitatta, hogy a kérelmező benyújtott ajánlata nem felelt volna meg az előírt feltételeknek, ajánlatkérő kizárólag a benyújtott árindokolások tartalmával kapcsolatban fogalmazott meg észrevételeket, kizárólag annak elbírálása eredményezte a benyújtott ajánlat érvénytelenné nyilvánítását.

Rögzítette, hogy megítélése szerint egyáltalán nem elhanyagolható indokolási elem, hogy az adott szerződés megvalósításán hány fő dolgozik, hiszen elsősorban éppen a teljesítésbe bevont személyek bérköltségei határozzák meg az ajánlati árat, így a szerződés teljesíthetőségét.

Tájékoztatva a kérelmezőt, hogy az ajánlatának érvénytelenítésére nem az aránytalanul alacsony ár okán került sor, az ajánlatkérő nem állítja, hogy az ajánlati ár aránytalanul alacsony lett volna. Kizárólag azon okból döntött az ajánlat érvénytelenítéséről, mert a két benyújtott indokolásból sem tudta minden kétséget kizáróan, egyértelműen megállapítani, hogy az ajánlati ár megalapozott, annak elfogadása nem veszélyezteti a szerződés teljesítését.

Rögzítette, hogy az ajánlatkérő konkrétan kérte az indokolásban ismertetni az alvállalkozói teljesítés mértékét, részleteit. A kérelmező állítása szerint rendelkezik előzetes alvállalkozói árajánlatokkal, melyeken a díjazás alapul, ám azokat mégsem mutatta be, nem csatolta, nem ismertette a kért részletezettséggel. Állítása szerint a kérelmezőnek nem feladata ezen részletes alvállalkozói kalkulációk megadása.

Az ajánlatkérő megítélése szerint ellenben elengedhetetlen ennek részletes bemutatása, ellenkező esetben nem ítélt meg, hogy adott esetben az alvállalkozói teljesítés árazása nem veszélyezteti-e a szerződés teljesítését, nem irreálisan alacsony-e az elfogadott alvállalkozói ajánlat, valamennyi, a kérelmező által alvállalkozói teljesítésként megjelölt részfeladatra

vonatkozóan ténylegesen rendelkezik kapacitással.

Rögzítette, hogy a kérelmező megismételt álláspontja, miszerint „annyi szakembert von be a teljesítésbe, amit a munka megkíván” éppen az objektív árendoklás tartalmát „üresíti ki”, mivel az ajánlatkérő nincs abban a helyzetben, hogy megítélje, a munkabérek, járulékok, egyéb költségek a megadott tervezői, szakmunkai létszámmal kalkulálva reálisak-e, mivel a kérelmező szabadon változtathatja a teljesítésben résztvevők számát, így adott esetben akár többszöröse is lehet a kalkulált létszámnak, mely esetben az indoklásban bemutatott költségek azonnal érvénytelenné válnak.

Mindemellett tájékoztatta a kérelmezőt, hogy a bontási jegyzőkönyvben nem a becsült érték, hanem a rendelkezésre álló anyagi fedezet került rögzítésre, az ajánlatkérő a becsült értéket nem ismertette. Az aránytalanul alacsony ár vizsgálata során a jelenlegi joggyakorlat alapján nem kizárólag a becsült érték, hanem első sorban az eljárásban érkezett ajánlati árak a mérvadók. Továbbá az ajánlatkérő kellő gondossággal és körültekintéssel járt el az indoklaskérés megfogalmazása során.

A jogorvoslati kérelem

22. A kérelmező 2019. január 3. napján a jogorvoslati kérelmét nyújtott be, amely alapján a Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást megindította.

23. A kérelmező jogorvoslati kérelmében hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint az összeállított árendoklásokat mindkét esetben részletesen alábontva, a szükséges munkaerő-ráfordítást, a várható személyi és dologi kiadásokat tételes adatokkal kalkulálva és szöveges magyarázatokkal alátámasztva, az ajánlatkérő kérdéseire tételesen válaszolva adta meg.

24. A kérelmező jogorvoslati kérelmében megsértett jogszabályi rendelkezésként a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját jelölte meg. E körben a kérelmező sérelmezte, hogy az érvénytelenségről szóló ajánlatkérői határozatban, és az előzetes vitarendezésre adott ajánlatkérő válaszban sem került semmilyen módon megjelölésre, hogy a kérelmező ajánlatának mely része, melyik – az ajánlattételi felhívásban és a dokumentációban, illetve a hatályos jogszabályokban előírt – feltételnek nem felel meg. Emellett hivatkozott arra is, hogy a leírt indoklás tartalmi-logikai módon sem támaszt(hat)ja alá a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt érvénytelenítési feltételek jogszerű alkalmazását.

25. A kérelmező a jogorvoslati kérelmének indoklásában kérte figyelembe venni az előzetes vitarendezési kérelmében leírtakat, annak megismétlése nélkül.

26. A kérelmező kérte, hogy a Döntőbizottság a kérelmező ajánlatának érvénytelenítésére vonatkozó ajánlatkérői döntést semmisítse meg, és kötelezze az ajánlatkérőt a kérelmező érvényes ajánlatának kiértékelésére.

27. A kérelmező 4.385.827.-Ft igazgatási szolgáltatási díj megfizetését igazolta.

Az ajánlatkérő észrevétele

28. Az ajánlatkérő kérte a Döntőbizottságot, hogy a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján a kérelmező jogorvoslati kérelmét, mint alaptalant utasítsa el.

29. Kérte figyelembe venni az előzetes vitarendezési kérelemre adott elutasító válaszában

leírtakat, annak megismétlése nélkül.

30. Előadta továbbá, hogy az ajánlatkérő a kérelemben és az előzetes vitarendezésben többször is megjelenő fordulattal szemben sehol nem állította, hogy a kérelmező ajánlata ne felelt volna meg a felhívásban és a dokumentációban foglalt követelményeknek. A kérelmező ezt több alkalommal is rögzítette, mint hiányos érvénytelenítési okot. Ezzel szemben az ajánlatkérő kizárólag az árindoklás tartalmával kapcsolatosan fogalmazott meg hiányosságokat, egyéb érvénytelenítésre vonatkozó okot az ajánlattal szemben nem rögzített.

31. Előadta, hogy az ajánlatkérő a kérelmező által benyújtott árindokolások alapján nem képes kétséget kizáróan, teljes bizonyossággal megállapítani az ajánlati ár megalapozottságát, a benyújtott dokumentumok nem támasztják alá a szerződés megajánlott áron való teljesíthetőségét. Megítélése szerint az árindoklás a kérelmező álláspontjával szemben nem tartalmaz minden az ajánlatkérő által kért, elvárt információt. Hivatkozott arra, hogy figyelemmel a Döntőbizottság által korábban megfogalmazottakra, így különösen a D.290/2017. számú, valamint a D.380/2018. számú határozatokban foglaltakra, amennyiben a benyújtott indoklás hiányos, vagy nem elég objektív, az ajánlatkérő köteles érvénytelenné nyilvánítani az ajánlatot.

32. Az ajánlatkérő hivatkozott arra, hogy a benyújtott indoklásból nem tudta megítélni a 430/2016. (XII. 15.) Korm. rendeletben foglaltak teljesülését, így nem volt képes megállapítani, hogy az ajánlati ár az ajánlattétel időpontjában megfelelt-e a munkajogi szabályokban meghatározott munkabérekre vonatkozó előírásoknak, így különösen a kötelező legkisebb minimálbér és a garantált bérminimum követelményeinek tekintettel arra, hogy a benyújtott indoklás alapján nem állapítható meg, hogy a szerződés teljesítéséhez hány fő, milyen formában vesz részt. Álláspontja szerint mindezt alátámasztja, hogy a kérelmező a benyújtott árindoklásában jelezte, hogy „annyi szakembert von be a teljesítésbe, amennyit a munka megkíván”. Erre tekintettel pedig az ajánlatkérő nincs abban a helyzetben, hogy megítélje, a munkabérek, járulékok, egyéb költségek a megadott tervezői, gyakornoki létszámmal kalkulálva reálisak-e, mivel a kérelmező szabadon változtathatja meg a teljesítésben résztvevők számát, így adott esetben akár többszöröse is lehet a kalkulált létszámnak, mely esetben az indoklásban bemutatott költségek azonnal „érvénytelenné” válnak.

33. Az ajánlatkérő hivatkozott arra, hogy az indoklás kérés során külön és kifejezetten kérte a kérelmezőt, hogy indoklásában részletesen térjen ki a saját alkalmazottak, illetve a teljesítés során bevonni kívánt alvállalkozók, külső tervezők igénybevételére, különös tekintettel arra, hogy a kérelmező kapacitást rendelkezésre bocsátó szervezetet kívánt bevonni a teljesítésbe, és a csatolt előszerződés értelmében a megbízási díj összegében vele később kívánt megállapodni.

Ezen kérdésekre az ajánlatkérő részletes, objektív indoklást, kimutatást, számítást, konkrét feladat és létszám adatokat nem kapott, csupán szövegszerű magyarázat került benyújtásra, valamint egyösszegű alvállalkozói díj került megjelölésre, mely a szöveges indoklás alapján mindenre fedezetet nyújt. Így az ajánlatkérő számára nem került alátámasztásra az alvállalkozói díj mértéke, mivel sem a feladat nagysága, sem az alvállalkozó oldalán felmerülő élőmunka ráfordítás nem volt megítélhető, megismerhető, hasonlóan a kapacitást nyújtó szervezet bevonására, a rá vonatkozó díjazás sem megismerhető a benyújtott indoklásból.

34. Az ajánlatkérő előadta, hogy az eljárás becsült értékét, a beérkezett ajánlatokban szereplő ajánlati árakat, valamint a jelenlegi építőipari-műszaki tervezési piaci viszonyokat

figyelembe véve értékelte úgy, hogy a kérelmező által megajánlott tervezői díj megalapozza az árandoklás kérését.

35. Az ajánlatkérő hivatkozott arra is, hogy a bírálati dokumentumokból látható, miszerint az ajánlatkérő további két ajánlattevőt is felkért árandoklás benyújtására, ám a felkért ajánlattevők egyike sem élt az indokolás benyújtásának lehetőségével. Mindezen okok, valamint a fedezetkiegészítés lehetőségének hiánya miatt az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárást a Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pontjára tekintettel eredménytelenné kívánja nyilvánítani.

36. Az ajánlatkérő emellett tájékoztatta a Döntőbizottságot, hogy a folyamatban lévő eljárást a Kbt. 154. § (3) bekezdés alapján 2019. január 9. napján felfüggesztette.

37. Az ajánlatkérő a tárgyaláson tett nyilatkozatában pontosította a kérelmező ajánlatának érvénytelenségről szóló tájékoztatásában foglalt érvénytelenségi okokat. Ugyanis a tárgyaláson vált számára egyértelművé az, hogy a tájékoztatásában megjelölt 3. pont alatti érvénytelenségi ok, miszerint az utazási költségek kétszer jelennének meg a kiegészítő árandokolásban, nem áll fenn.

Az ajánlatkérő emellett az érvénytelenség indokaként továbbra is a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját jelölte meg, mivel a kérelmező az indokolási kötelezettségének nem az ajánlatkérő által előírtak szerint tett eleget. E körben – figyelemmel arra, hogy a kérelmező számára nem volt egyértelmű, hogy az ajánlata mely jogszabálynak nem felel meg – az ajánlatkérő a Kbt. 72. § (3) bekezdésének második fordulatára hivatkozott. Így mivel az itt rögzített kötelezettségének a kérelmező nem tett eleget, ajánlata a Kbt. 72. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 73. § (1) bekezdése e) pontja alapján érvénytelen.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

38. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárását megindító felhívását 2018. szeptember 12. napján adta fel, így a tárgyi jogorvoslati eljárásra is a Kbt. ezen a napon hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.

39. A Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem keretei között abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az ajánlatkérő jogszerűen állapította-e meg a kérelmező ajánlatának érvénytelenségét.

40. A Döntőbizottság a döntése meghozatala során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni. Az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg – több szakaszból álló

eljárásban a részvételi szakaszban – ellenőrzi a nyilatkozatban feltüntetett, a (11) bekezdés szerint elérhető adatbázisok adatait is.

A Kbt. 72. § (1)-(7) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

- a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,

- b) a választott műszaki megoldásra,

- c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,

- d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,

- e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy

- f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabékekről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.

(5) Ha az ajánlati ár megalapozottságáról a döntés meghozatalához az szükséges, az ajánlatkérő összehasonlítás céljából a többi ajánlattevőtől is kérhet be meghatározott ajánlati elemeket megalapozó adatokat.

(6) Az ajánlatkérő az állami támogatás miatt kirívóan alacsonynak értékelt ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot csak abban az esetben nyilváníthatja érvénytelennek, ha ezzel kapcsolatban előzetesen írásban tájékoztatást kért az ajánlattevőtől, és ha az ajánlattevő nem tudta igazolni, hogy a kérdéses állami támogatást jogszerűen szerezte. Az ezen okból érvénytelen ajánlatokról az ajánlatkérő köteles tájékoztatni – a Közbeszerzési Hatóságon keresztül – az Európai Bizottságot.

(7) Az (1)-(6) bekezdésben foglalt eljárásrendet megfelelően alkalmazni kell arra az esetre is, ha az ajánlatnak valamely egyéb eleme tartalmaz teljesíthetetlennek ítélt kötelezettségvállalást. Ebben az esetben az ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy az adott kötelezettségvállalás teljesíthető.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi

felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit.

A Kbt. 73. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, amennyiben aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

41. Az ajánlat érvényességről, illetve érvénytelenségről való ajánlatkérői meggyőződés egyik alapvető jogintézménye az aránytalanul alacsony ár vizsgálata. A szabályozás célja egyrészt a szerződés konkrét vállalási áron való teljesítésének biztosítása, másrészt a gazdasági ésszerűséggel össze nem egyeztethető ellenszolgáltatással versenyelőnyt szerezni kívánó ajánlattevők kizárása az ajánlatok értékeléséből.

A Kbt. szabályozása meghatározza azt a feltételrendszert és eljárásrendet, amely mellett kötelező az ajánlatkérőnek az ajánlati árat aránytalanul alacsonynak minősíteni, valamint lefolytatni az aránytalanul alacsony árat tartalmazó ajánlatok vizsgálatát, amelynek eredményeként döntenie kell az ajánlatok érvényességéről vagy érvénytelenné nyilvánításáról. A Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő akkor köteles árindokolást kérni az ajánlattevőtől, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár tekintetében, azaz amennyiben az ajánlatkérő az ár vizsgálata eredményeképpen nem tud arról meggyőződni, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető.

Az ajánlatkérőnek az indokoláskérésben konkrétan meg kell jelölnie azokat az általa lényegesnek tartott ajánlati elemeket, amelyekre vonatkozóan kéri az adatok és az indokolás benyújtását. Az ajánlatkérő olyan adatokra vonatkozóan kérhet alátámasztott indokolást, amelyek indokolása elemzéséből következően meggyőződési kötelezettségének eleget tud tenni.

Az indokolás elfogadhatóságának kérdését elsődlegesen a konkrét beszerzés egyedi tárgyának specifikumaira, az adott beszerzési piacon érvényesülő árviszonyokra, a teljesítés releváns feltételeire tekintettel kell vizsgálni. Az aránytalanul alacsony ár vizsgálatát az ajánlatkérőnek az indokoláskérése alapján elsősorban az ajánlattevő által biztosított adatokra kell alapítania.

A Kbt. 72. § (2)-(6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell az ajánlatkérőnek az indokolás tartalma alapján vizsgálnia a beszerzés tárgyának a megajánlott áron való teljesíthetőségét, a vállalat gazdasági ésszerűséggel való összeegyeztethetőségét, melynek alapján kerül az ajánlatkérő abba a helyzetbe, hogy döntsön az érintett ajánlat érvényességéről vagy érvénytelenségéről

Az ajánlatkérő kötelessége az árajánlat megalapozottságáról való meggyőződés, és amennyiben ehhez az indokolás nem elégséges, annak elfogadhatósága kétséges, kiegészítő indoklást kérhet, mely szükség esetén több ízben is alkalmazható, illetve alkalmazandó mindaddig, míg az ajánlatkérő megalapozott döntést nem tud hozni.

Az indokolásra, illetve kiegészítő indokolásra felhívott ajánlattevőnek akként kell benyújtania – objektív alapú, az ár megalapozottságát tényekkel, adatokkal alátámasztó – indokolását, adott esetben kiegészítő indokolását, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által az indokolás-, illetve kiegészítő indokláskérésben foglalt követelményeknek. Ennek értelmében az ajánlattevőnek olyan objektív alapú indokolást kell adnia, amely független, tárgyilagos választ tartalmaz, egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés a megajánlott áron ténylegesen teljesíthető. Az indokolás megadásával a bizonyítási teher az ajánlattevőre száll, aki az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden adatot, tény, kalkulációt köteles az ajánlatkérő

rendelkezésre bocsátani, különös figyelmet fordítva az ajánlatkérő által meghatározott szempontokra. Az ajánlattevő indokolásával azt bizonyítja, hogy az adott áron vagy költségen a szerződés teljesíthető, azaz az nem veszélyezteti a szerződés teljesítését.

Az ajánlatkérőnek a részére benyújtott indokolásban és a kiegészítő indokolás(ok)ban foglaltak alapján kell megítélnie az ajánlat érvényességét. Azonban amennyiben az ajánlattevő nem bocsátotta az ajánlatkérő rendelkezésére mindazon adatokat és a rájuk vonatkozó indokolásokat, amelyeket az ajánlatkérő az indokoláskérésben felsorolt, és amelyek az ajánlatkérő azon meggyőződési kötelezettségének a teljesítéséhez szükségesek, hogy a szerződés az adott áron teljesíthető, úgy az ajánlatkérő köteles az ajánlatot érvénytelenné nyilvánítani.

42. A Döntőbizottság a fentiek tükrében vizsgálta meg az indokoláskérésekben megjelenő ajánlatkérői elvárásokat, az ezekre benyújtott kérelmezői indokolások tartalmát, továbbá az ajánlatkérő döntését, figyelemmel arra, hogy a kérelmező álláspontja szerint az általa benyújtott indokolások mindenben megfeleltek az ajánlatkérői elvárásoknak, és az ajánlatával kapcsolatosan meghatározott érvénytelenségi indokok nem állnak fenn.

43. A közbeszerzés tárgya tekintetében megállapítható volt, hogy az mérnöki, építészeti szolgáltatásokat foglal magába. Az ajánlatkérő kivitelezésre irányuló építési beruházáshoz kapcsolódóan kérte tervezési feladatok, engedélyezési tervdokumentáció és kiviteli tervek elkészítését, ehhez kapcsolódóan hatósági eljárásban való közreműködést, valamint tervezői művezetést, és a tervecsomagok 5 éven belüli díjmentes áttervezését. Az ajánlattevőknek egyösszegű ajánlati árat kellett adniuk, részletes ártáblázat csatolása nélkül.

Az ajánlatkérő a kérelmező tekintetében a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti árindokolás kérést, majd a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti kiegészítő indokoláskérést bocsátott ki, végül a kérelmező ajánlatát az árindokolások objektivitásának hiányára tekintettel érvénytelenné nyilvánította.

44. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő feladata, hogy konkrétan nevesítse, hogy mely ajánlati elemekkel kapcsolatosan kér ajánlattevőtől indokolást, így az általános jellegű, csak a törvény szövegre, illetve jogszabályi helyekre hivatkozó indokoláskérés nem fogadható el. Az általános jellegű felhívás esetében ugyanis az ajánlattevők nem kerülnek abba a helyzetbe, hogy megfelelő tartalommal el tudják készíteni indokolásukat az ajánlati árak alátámasztása érdekében.

45. A tárgyi esetben az volt megállapítható, hogy az ajánlatkérő mind az árindokolás kérésben, mind a kiegészítő indokolás kérésében eleget tett a fenti követelményeknek és egyértelműen, pontosan meghatározta, hogy – különösen – mely tételekkel összefüggésben vár indokolást a kérelmezőtől. Ezzel szemben a kérelmező nem valamennyi, az ajánlatkérő által meghatározott szempontra figyelemmel készítette el indokolásait.

46. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az árindokolás jelentőségét az adja, hogy az ajánlatkérőnek egyértelművé váljon, hogy egy adott feladat az adott áron ténylegesen teljesíthető. Lényeges, hogy amennyiben az ajánlatkérő indokoláskérése jogszerű, pontos és egyértelmű, úgy az ajánlattevő feladata és felelőssége, hogy az árindokolást olyan mélységben és tartalommal készítse el, melyből az ajánlatkérő ténylegesen meg tudja állapítani, hogy az ajánlati ár megalapozott. Az ajánlattevői kötelezettség teljesítése érdekében az ajánlattevőknek kiemelt figyelemmel kell lennie az ajánlatkérő által megfogalmazottakra. Így amennyiben az ajánlatkérő kifejezetten választ vár a munkavállalói vagy a szakember létszám, az egyes szakágakat érintő feladatok, vagy éppen tételes levezetést vár az alvállalkozó díj és az

alvállalkozói igénybevétel kapcsán, úgy ezeket az ajánlattevőnek szem előtt kell tartania és erre az árindokolása keretében egyértelműen, az ajánlatkérő számára is értelmezhető és ellenőrizhető módon indokolást kell adnia. Amennyiben az ajánlattevő az indokolási kötelezettségének nem tesz eleget, vagy az nem kielégítő, úgy ennek következménye az ajánlatának érvénytelensége.

47. A Döntőbizottság hangsúlyozza, hogy az indokolásra felhívott ajánlattevőnek kell objektív tényeket és számításokat közölnie annak érdekében, hogy az ajánlatkérő megalapozott döntését hozzon. Az objektív tényeknek igazolt számításokon kell alapulniuk és az ajánlattevőnek kell bizonyítékokat megjelölnie a kifogásolt költségelemek, illetve megjelölt beszerzési árak megalapozottságára vonatkozóan. Az indokolásban foglaltak megalapozottságának alátámasztásaként benyújtható bizonyítékok köre igen széles lehet, bizonyítékként alkalmas lehet különösen részletes költség, vagy díjkalkuláció, pénzügyi kimutatás, bármely olyan konkrét adatot tartalmazó szerződés, igazolás a beszerzési árakról, az érintett ajánlattevő részére kiállított nyilatkozat, melyek alátámasztják az ellenszolgáltatás megalapozottságát. E körben a Döntőbizottság rámutat a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) Kfv.VI.37.118/2009/6. számú ítéletében foglaltakra, melynek értelmében „amennyiben az adott válasz csak általánosságokat tartalmaz anélkül, hogy az abban foglaltakat megalapozná és a kivételesen előnyös körülményeket a gazdasági folyamatokra figyelemmel objektíve indokolná, az a vállalatot nem teszi elfogadhatóvá. (...) általános indokolást tartalmazó válasz esetén további, bizonyítékokkal alátámasztott tények, adatok, információk közlése teheti a választ objektív alapú indokolássá. (...) az adott ajánlati elemekkel kapcsolatban felmerült kétségeket kell az adott indokolásban az ajánlattevőnek eloszlatnia, amelyhez ha szükséges, olyan bizonyítékokkal kell szolgálnia, amely az állításait alátámasztja. Ez nem jelenti az ajánlathoz képest a kiírás feltételrendszerét meghaladó dokumentáció csatolásának kötelezettségét, csupán a vállalat adott áron történő teljesíthetőségének objektív igazolását.”

48. A jelen jogorvoslati eljárásban lényeges elem, hogy a közbeszerzés tárgyára tekintettel az ajánlati ár meghatározó költségelemei egyrészt a szakemberek költsége, másrészt a rezi költségek, ezért az ajánlatkérő az árindokolásokban ezen elemek kifejezett ismertetését várta el a kérelmezőtől, figyelemmel a szerződés keretében elvégzendő feladatokra.

49. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a közbeszerzési dokumentumok részét képező szerződéstervezetben és műszaki leírásban foglaltak alapján megállapítható volt, hogy a tervezői feladatok az alábbi elkülöníthető három fő szakaszra oszthatók: előkészítő szakasz (felmérési rajzok, építéstörténeti tudományos dokumentáció értékleltárral); tervezési szakasz (engedélyezési tervek és kiviteli tervek elkészítése), valamint a megvalósítási szakasz (hatósági eljárásokban közreműködés, építési beruházás alatti tervezői művezetés). Mindezek mellett – a szerződéstervezet 8. pontjában foglaltak alapján – a tervező feladatát képezi a tervcsomagok 5 éven belüli díjmenetes áttervezése abban az esetben, amennyiben az építési beruházás tárgyában lefolytatott közbeszerzési eljárás során benyújtott ajánlatok meghaladják a rendelkezésre álló fedezet összegét.

50. Megállapítható volt, hogy a kérelmező által benyújtott első indokolásban a fenti szakaszok nem mindegyike jelent meg, az egyes feladatok nem kerültek megjelölésre, valamint a költségelemek alábontás nélkül, egyösszegben kerültek feltüntetésre. Mindezekre tekintettel az ajánlatkérő a kiegészítő árindokolás keretében az egyes szakaszokon belül teljesítendő feladatok, valamint az áttervezés bemutatását várta el a kérelmezőtől figyelemmel arra, hogy a kérelmező az első árindokolásában csak az engedélyezési és kiviteli tervek elkészítését mutatta be, de ezeket is akként, hogy az ezeken belül az elvégzendő egyes

feladatok nem mindegyike jelent meg. Így tekintettel arra, hogy a tervezői művezetés nem része sem az engedélyezési, sem a kiviteli tervek készítésének – különös tekintettel arra, hogy a szerződéstervezet 21. (p) pontja szerint is erre külön 25 mérnöknapot kellett biztosítani – illetve a szerződéstervezet 8. pontja szerint a szerződés teljesítésétől számított 5 éven belül díjmentes átervezést kellett a tervcsomagokra biztosítani, az ajánlatkérő számára nem volt egyértelmű, hogy a kérelmező ezen feladatokkal miként kalkulált az ajánlatának összeállításánál. Ugyanígy nem volt világos, hogy az egyes szakaszok alatti feladatokkal a kérelmező miként számolt, a szerződés keretében megvalósítandó munkákat milyen szakember létszámmal kívánja teljesíteni, valamint, hogy az alvállalkozói közreműködés miként kalkulálható. Az ajánlatkérő mindezen szempontokra is tekintettel kérte a kérelmezőt, hogy kiegészítő áringdolása keretében többek között mutassa be a teljesítés során felmerülő költségeit, kiemelt figyelemmel a tervezők létszámára; a közbenső tervszállítási határidőkre tekintettel térjen ki részletesen a bevont szakemberek, tervezők, gyakornokok létszámán túl a szerződéstervezetben és a műszaki leírásban részletezett valamennyi tervezői feladat felmerülő költségeinek részletes bemutatására, tételesen és mindenre kiterjedően; térjen ki a saját alkalmazottak, az alvállalkozó és a külső tervező igénybevételére; valamint a teljesítésben résztvevő szakemberek tervezett létszám adataira.

51. A kérelmező kiegészítő indokolását áttekintve megállapítható volt, hogy abban tételesen nem jelent meg az ajánlatkérői elvárások mindegyike. Ezen hiányosságok a szerződéstervezet 8. pontja szerinti átervezést, az egyes megvalósítási szakaszokhoz tartozó részfeladatokat, illetve az alvállalkozói díj megalapozottságának megítélését érintették.

52. A Döntőbizottság megítélése szerint a kiegészítő indokolásból nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a kérelmező az ajánlati ár kalkulálása során miként számolt, vagy egyáltalán számolt-e a szerződéstervezet 8. pontja szerinti esetleges átervezések költségeivel. Ugyanis a kérelmező által tett szöveges magyarázatból az volt levezethető, hogy a kérelmező a teljesítés során felmerülő, egyébként szokásos átervezésekre, és nem a szerződéstervezet 8. pontja szerinti 5 éven belüli – akár teljes – átervezésre hivatkozik. Az „a leszállítás utáni újabb megrendelés, vagy a művezetés terhére” történő teljesítésre utalás egyértelműen ezt támasztja alá. Tovább erősítették ezt az álláspontot a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmében foglaltak is, hiszen ezen dokumentumban is a kivitelezés időszaka alatti, és a művezetés terhére történő átervezés kapcsán tesz említést. Ugyanakkor az ajánlatkérő e költségelem tételes bemutatását várta el a kérelmezőtől, melyre a kérelmező a fent hivatkozott egyszerű szöveges magyarázaton kívül egyéb levezetést nem mellékel.

53. Megállapítható volt, hogy a tervezés kapcsán elkülönülő előkészítő szakasz és megvalósítási szakasz a kérelmező kiegészítő indokolásában továbbra sem jelent meg, és a kérelmezői válaszokból az volt levonható, hogy a kérelmező minden feladatot a tervezési szakasz terhére kalkulált, kizárólag e körben számolt az egyes részfeladatokkal. Erre utal a felmérési rajzok, építéstörténeti tudományos dokumentációs, értékleltár elkészítésének költségei kapcsán adott kérelmezői válasz, hiszen a kérelmező indokolásában csupán azt rögzítette, hogy „a felsorolt feladatok mindegyike építésszakasz feladat, azaz építész mérnöknap és építész gyakornoknap soron kerültek feltüntetésre, illetve a bevont alvállalkozó feladata is”. Ugyanakkor ezek a feladatok az előkészítő szakaszon belül jelennek meg, az nem feltétlenül számolható el a tervezési szakasz terhére.

Hasonlóan ez volt megállapítható a tervezői művezetés és a használatba vételi engedélyeztetésben való közreműködés költségei kapcsán is. A kérelmező ezzel összefüggésben azt rögzítette, hogy „a maximális 25 mérnöknap művezetést és a használatba vételi eljárásban való közreműködést (becslések szerint max 10 mérnöknap) a kalkulált 1040

mérnöknap tartalmazza”. Ugyanakkor ezek a feladatok a megvalósítási szakaszon belül jelennek meg, azokat nem lehet a tervezési szakasz terhére elszámolni.

A Döntőbizottság álláspontja szerint a fent hivatkozott indokolások nem felelnek meg az árándokolással kapcsolatosan fennálló objektív alapú indokolás követelményének. A Döntőbizottság töretlen és egységes joggyakorlata szerint – amely a D.808/8/2010. határozatában is megjelent – valamennyi ajánlati elem vonatkozásában ténylegesen felmerülő valamennyi költséget ott kell elszámolni, ahol az valójában felmerül, az egyes költségtevényezők nem csoportosíthatók át sem egy adott feladaton belül, sem nem számolhatók el harmadik személyekkel kötött más szerződések költségei között. Ezt a körülményt egy objektív alapú árándokolásnál nem lehet figyelmen kívül hagyni, különösen a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) és (7) bekezdései alapján:

(3) A könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük. Értékelésük meg kell, hogy feleljen az e törvényben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak (a valódiság elve).

(7) Az adott időszak eredményének meghatározásakor a tevékenységek adott időszaki teljesítéseinek elismert bevételeit és a bevételeknek megfelelő költségeit (ráfordításait) kell számításba venni, függetlenül a pénzügyi teljesítéstől. A bevételeknek és a költségeknek ahhoz az időszakhoz kell kapcsolódnuk, amikor azok gazdaságilag felmerültek (az összemérés elve).

A kérelmező tehát azzal, hogy nem adott egyértelmű választ az ajánlatkérő által kifejezetten bemutatni kért részfeladatok tekintetében, nem tette lehetővé az ajánlatkérő számára, hogy megbizonyosodjon arról, a kérelmező az adott részfeladattal ténylegesen hol és miként kalkulált az ajánlatának összeállításánál, hiszen az egyes megvalósulási szakaszok nem jelentek meg a kérelmező indokolásaiban.

A Döntőbizottság továbbá megjegyzi, azzal, hogy az ajánlat tartalmazza az ajánlattevő Kbt. 66. § (2) bekezdésében foglalt nyilatkozatát – miszerint elfogadja a felhívás feltételeit és kötelezettséget vállal a szerződés teljesítésére, megkötésére, a kért ellenszolgáltatásra vonatkozóan – nem mentesíti az ajánlatkérői elvárásnak mindenre kiterjedő indokolás megadása alól. Ugyanis az ajánlattevő van birtokában mindazon információknak, ami a saját ajánlati árát, annak részét képező költségelemeket alátámasztja, magyarázza. Így amennyiben az ajánlatkérő a bármely tétellel összefüggésben a Kbt. 72. § szerint indokolásadásra hívta fel és az ajánlatkérői felhívás jogszerű, úgy az ajánlattevő köteles az ebben foglaltaknak mindenre kiterjedően eleget tenni. Az ajánlatkérő az ajánlati ár megalapozottsága tekintetében nem a Kbt. 66. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozat, hanem az indokolásban foglaltak alapján tud döntést hozni az ajánlati ár megalapozottságát illetően.

54. Mindezek mellett a Döntőbizottság álláspontja szerint a kiegészítő indokolásából az sem volt megállapítható, hogy az alvállalkozó milyen mértékben teljesít, ténylegesen milyen feladatokat fog a teljesítés során elvégezni, így ennek eredményeként az alvállalkozói díj megalapozottsága sem volt megítélhető. Lényeges, hogy az ajánlatkérő a kiegészítő árándokolás keretében kifejezetten választ várt az alvállalkozói igénybevétel és az ehhez kapcsolódó alvállalkozói díjazás tekintetében. Ezzel szemben a kérelmező az alvállalkozói díj mértéke kapcsán magyarázatot nem közölt, a díj alátámasztására dokumentumot nem csatolt, és az alvállalkozói feladatokat is csak felsorolta, melyből a teljesítés mértékét nem lehetett megítélni. Azzal, hogy a kérelmező szöveges magyarázatként csupán azt rögzítette, hogy az adott feladat „részé az alvállalkozói díjnak”, az adott feladat „alvállalkozó feladata”, vagy „a felsorolt feladatok mindegyike építészfeladat (...) a bevont alvállalkozó feladata is”, nem tette lehetővé az ajánlatkérő számára, hogy megbizonyosodjon az alvállalkozói feladatok teljesítésének mértékéről és ehhez mérten a díjazás megalapozottságáról.

A Döntőbizottság álláspontja szerint az nem indokolhatja az alvállalkozói díj tételes ismertetésének hiányát, hogy a kérelmező csak egy egyösszegű árajánlattal rendelkezett az alvállalkozótól. Ugyanis az ajánlattevő feladta az ajánlati árának megalapozottságát bizonyítani, és amennyiben valamely tétellel kapcsolatosan az ajánlatkérőnek kétsége merül fel, vagy valamely tétel részletes ismertetését várja el, úgy ennek az ajánlattevő köteles eleget tenni és szükség esetén egyéb dokumentummal alátámasztani. Ennek értelmében a kérelmezőnek kötelessége lett volna az alvállalkozói díj tételes ismertetése, még akár úgy is, hogy az egyösszegű ajánlati árat tartalmazó dokumentumot csatolja az indokolása mellékleteként, és levezeti, hogy miként számolt az egyes alvállalkozói teljesítés tekintetében a díj mértékével.

55. A Döntőbizottság továbbá rögzíti, hogy a kérelmező hivatkozott arra is, hogy a szerződés teljesítéséhez megfelelő tartalékot képzett, és amennyiben szükséges, úgy az esetleges többlet kapacitást a tartalék terhére tudja elvégezni. Áttekintve a kérelmezői indokolásokat azonban az volt megállapítható, hogy a kérelmező kifejezetten tartalékot nem mutatott ki, kizárólag nyereséggel számolt, mely azonban nem azonos a tartalék fogalmával. Így amennyiben a kérelmező tartalékkal számolt, és az esetleges többletkapacitás tekintetében erre hivatkozik is, úgy ezen tételt – különös tekintettel az egyes költségelemek elszámolhatóságára – ténylegesen fel kellett volna tüntetni az indokolásaiban, ugyanis a tartalék nem számolható el a nyereség terhére. Ennek hiányában jelen esetben az esetleges tartalék meglétére sem lehetett figyelemmel lenni.

56. A fent előadottakon túl azonban a Döntőbizottság nem értett egyet az ajánlatkérővel a tekintetben, hogy a bérköltségek és a járulékok megalapozottsága ne lett volna megítélhető a kérelmezői indokolásokból. Ugyanis az időráfordításból, és az előmunka-ráfordítás költségeiből ezek számíthatók voltak mind a tervezők, mind a gyakornokok vonatkozásában. Ezzel szemben – a szűk teljesítési határidőre tekintettel – a teljesíthetőség ténylegesen nem volt megítélhető, mivel arra a kérelmező nem adott választ, hogy a munkát milyen tervezői, gyakornok létszámmal fogja elvégezni, sőt az alvállalkozói teljesítés mértéke sem került bemutatásra. Ezzel kapcsolatosan a Döntőbizottság kiemeli, hogy a teljesítésben résztvevő munkavállalói létszámnak arra van kihatása, hogy az adott munka, a megadott mennyiségben (azaz időráfordítással), az ajánlatkérő által meghatározott teljesítési határidőn belül teljesíthető-e. Figyelemmel azonban arra, hogy a kérelmező a teljesítésben résztvevők létszámára, illetve az alvállalkozói teljesítés mértékére nem adott egyértelmű választ, így az ajánlatkérő nem volt abban a helyzetben, hogy megítélhesse a szerződés teljesíthetőséget.

57. A Döntőbizottság a fenti indokok alapján megállapította, hogy a kérelmező által benyújtott árindokolások nem felelnek meg az objektivitás követelményének. Lényeges, hogy a Kbt. 72. § (2) bekezdése értelmében kizárólag az objektív alapú indokolás vehető figyelembe a vitatott ajánlati elem elfogadhatóságának megítélésékor. Az árindokolás akkor objektív alapú, amennyiben abból egyértelműen, a külvilág számára is felismerhető módon alátámasztásra kerül a tényleges helyzetet, és az abban foglaltak valamilyen hiteles formában igazolást nyernek, vagy legalábbis tényszerűek. Figyelemmel azonban arra, hogy a kérelmező indokolásai nem tartalmazták az ajánlatkérői előírások mindegyikét, az egyszerű szöveges magyarázatokhoz az azokat alátámasztó dokumentumok nem társultak, illetve egyes, az ajánlatkérő által külön is kiemelt tételek egyáltalán nem, vagy csak hiányosan jelentek meg, nem tették lehetővé az ajánlatkérő számára a tényleges ellenőrizhetőséget, és így nem volt megítélhető a szerződés kérelmező által megajánlott áron való teljesíthetősége.

58. A Döntőbizottság a fenti indokok alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő jogszerűen nyilvánította érvénytelenné a kérelmező ajánlatát, ezért a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján az alaptalan jogorvoslati kérelmet elutasította.

59. A Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint a Döntőbizottság eljárására az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell alkalmazni e törvény, valamint az e törvény felhatalmazása alapján alkotott végrehajtási rendelet kiegészítő vagy eltérő rendelkezéseinek figyelembevételével.

60. A Döntőbizottság az eljárási költségek viseléséről az Ákr. 126. § (2) bekezdése, valamint a Kbt. 151. § (9) bekezdése alapján rendelkezett.

Az Ákr. 126. § (2) bekezdése szerint:

(2) A jogvitás eljárásban a hatóság az eljárási költségek viselésére kötelezi

a) a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfelet,

b) a kérelemnek helyt adó döntés esetén az ellenérdekű ügyfelet.

A Kbt. 151. § (9) bekezdése szerinti:

(9) Ha a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)-f) pontja szerinti döntést hoz, a befizetett igazgatási szolgáltatási díj háromezer forintot meghaladó része a kérelmezőnek a Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből háromezer forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Döntőbizottság az Ákr. szerint az eljárási költségek vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik. Az alaptalan kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, a kérelmező viseli az igazgatási szolgáltatási díj teljes összegét.

61. A Döntőbizottság az eljárási költségek viselése vonatkozásában figyelemmel volt továbbá a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 45/2015. (XI. 2.) Mvm rendeletben (a továbbiakban: Mvm rendelet) foglaltakra is, tekintettel arra, hogy a kérelmező 4.385.827.-Ft igazgatási szolgáltatási díj megfizetését igazolta.

Az Mvm rendelet 1. § (2) bekezdése szerint:

(2) Az igazgatási szolgáltatási díj alapja az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési eljárás, koncessziós beszerzési eljárás, valamint tervpályázati eljárás esetében a beszerzés becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének 0,5%-a, de legalább 200 000 forint, legfeljebb 25 000 000 forint; uniós értékhatár alatti értékű közbeszerzési eljárás, koncessziós beszerzési eljárás, valamint tervpályázati eljárás esetében a beszerzés becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslattal érintett rész értékének 0,5%-a, de legalább 200 000 forint, legfeljebb 6 000 000 forint.

Az Mvm rendelet 1. § (3) bekezdésének a) pontja szerint

(3) A (2) bekezdés szerinti esetben az igazgatási szolgáltatási díj mértéke a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 3. § 16. pontja szerint megjelölt kérelmi elemek számához igazodóan a következő:

a) 1-3 közötti számú kérelmi elem esetében a díj mértéke megegyezik a (2) bekezdés szerint meghatározott összeggel.

62. A fentiek alapján – az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítására tekintettel – a Döntőbizottság akként rendelkezett, hogy a kérelmező által megfizetett igazgatási szolgáltatási díjból a tárgyi jogorvoslati eljárás után ténylegesen fizetendő 500.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díjon felüli összeget a Közbeszerzési Hatóság Titkársága utalja vissza a kérelmező részére.

63. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.
64. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja.
65. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (2) bekezdés a) pontja és a 13. § (11) bekezdése szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdése alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

B u d a p e s t, 2019. február 12.

Dr. Kéri Krisztina sk
közbeszerzési biztos
az eljáró tanács elnöke

Bán János sk
közbeszerzési biztos

Dr. Virágh Norbert sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
közszolgálati ügykezelő

Kapják:

1. Borka-Szász Tamás (kizárólag elektronikus úton)
2. Kalapos Attila (kizárólag elektronikus úton)
3. Közbeszerzési Hatóság Titkársága (KRID: 243778177)